

Concepten

Gedrag

Tijdsindicatie les

30 minuten

Leerdoel(en)

- De leerling weet dat dieren verschillend gedrag vertonen. Belangrijkste voorbeelden zijn: voedsel zoeken/eten, voortplanten (waaronder balts, paring en zorgen voor jongen) en vechten/vluchten. Gedrag is nodig om te blijven bestaan.
- De leerling weet dat gedrag van dieren objectief beschreven kan worden door gestructureerd observeren en registreren.

Activiteit en Leefwereldcontext

Verzorgen van dieren en Onderzoek doen in de omgeving

Materiaal

- Leeg melkpak
- Watervaste verf
- Verfkwast
- Schaar
- Potlood of stokje
- Vogelvoer
- Touw of ijzerdraad
- Lijm of nietmachine

Introductie

Als het vriest of als er sneeuw ligt, hebben vogels veel moeite voer te vinden. Terwijl ze dan juist veel energie nodig hebben om warm te blijven! Door ze voer en water te geven, vergroot je de overlevingskansen van vogels in de winter. Maak bijvoorbeeld eenvoudig van een melkpak dit voerhuisje.

Praktische uitvoering

Leerlingen bouwen van een leeg melkpak een voederkastje voor vogels. Daarna observeren ze welke vogels er op het voer afkomen. Laat leerlingen uitzoeken welke voer welke soort vogels aantrekt.

Zo rond de derde week van januari vindt de Nationale tuinvogeltelling plaats. Laat leerlingen meedoen met hun zelfgemaakte voerkastje. Wie telt de meeste vogels? Welke vogel wordt het meest gezien? En wie ziet de bijzonderste vogels. Vergelijk de resultaten van de leerlingen met die van heel Nederland. Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten en verschillen?

Achtergrondinformatie

Om te weten hoe het gaat met de vogels in Nederland houdt onderzoeksorganisatie SOVON jaarlijks meerdere vogeltellingen. Zo kunnen ze zeggen of bepaalde vogels meer bescherming nodig hebben. SOVON adviseert natuurbeheerders om bepaalde maatregelen te nemen zodat de omgeving bijvoorbeeld vriendelijker wordt voor weidevogels zoals de grutto.

Elk jaar zorgt SOVON voor de verwerking van de telgegevens die duizenden amateurs in hun achtertuin verzamelen tijdens de jaarlijkse tuinvogeltelling in januari. Hieronder de toptien van talrijkste vogels uit 2012:

1. Huismus	6. Vink
2. Koolmees	7. Turkse tortel
3. Merel	8. Houtduif
4. Pimpelmees	9. Spreeuw
5. Kauw	10. Ekster

»»» **vogelvoerkastje uit melkpak 2**

Voertips:

Merel, zanglijster, koperwiek, kramsvogel en spreeuw

- Voedsel: Brood, geweldige krenten en rozijnen, kaasresten (zonder korst), fruit, schillen en klokhuizen, alle soorten bessen.
- Voerplaats: Een sneeuwvrije plaats op de grond met beschutting vlakbij.

Mezen

- Voedsel: Vetblokken, ongebrande en ongezouten pinda's, kokosnoten, vogelzaden en zonnepitten.
- Voerplaats: Voedertafel of voederhuisje opgehangen in een boom.

Winterkoning, heggemus en roodborst

- Voedsel: Universeelvoer, meelwormen, broodkruimels, maden en larven, ongekookte haveremout.
- Voerplaats: Een zeer beschutte sneeuwvrije plaats.

Mus, vink en groenling

- Voedsel: Bruin brood, onkruid-zaden, gemengd strooizaad, zonnepitten en etensresten zonder zout.
- Voerplaats: Op de grond, eventueel voedertafel.

Specht, boomklever en boomkruiper

- Voedsel: Spek-zwoerd, ongebrande en ongezouten pinda's, vetblokken, zonnepitten, kaas zonder korst.
- Voerplaats: Vastgemaakt aan een boomstam op een rustige plaats.

Bron: www.tuinvogeltelling.nl

Links

www.vogelbescherming.nl/tuinvogel

www.tuinvogeltelling.nl

www.sovon.nl

www.beleefdelentejunior

(website met live webcams van vogelnesten en opdrachten voor basisonderwijs)